

Sâmbătă 15. Iunie. 1861.

Телеграфъ есе одатъ по септемврь: Жоа. — Презвмерациеа се фаче дн Сивий ла еспедитра фотей; не афаръ ла Ч. Р. поше, къ ванй гата, при скрисори франкате, адресате кьтре еспедитръ. Презвмерациеа пентр Сивий есте не ан 4. фл. 20 кр. в. а. еар не о жметате де ан 2. фл. 10 кр. Пентр челелате пьрци але Трансилваней

ши пентр провинциеле дн Монархия не знан 5: фл. 25 кр. еар о жметате де ан 2. фл. 62 1/2 кр. Пентр принч. ши пері стръне не ан 9 ф. 45 кр. не 1/2 ан 4 фл. 72 кр. в. а. Инерателе се пьтескъ пентр дн гата бръ къ 7. кр. шьрл къ литере мичи, пентр а доза бръ къ 5 1/2 кр. ши пентр а треа ренедире къ 3 1/2 кр. в. а.

ANUNȚIUNȚARE de PREȘMERACIUNE.

Къ съвршителъ лнеи ачестеа есе терминелъ пентр ачеи DD. Презвмераци, карий ащ презвмератъ не 1/2 де анъ. Се дешкиде даръ о презвмерациеа повъ дела 1. Іуліе пьпъ ла влтіма Декемврие 1861. Прецелъ пентр Сивий 2 фл. 10 кр. пентр челелате пьрци але Монархией 2 фл. 62 1/2 кр. еръ пентр Принципате ши пері стръне 4 фл. 72 кр. в. а.

Се поате презвмера ла еспедитра „Телеграфъли Ромън“ къ ванй гата при ч. р. Поште дн скрисори франкате. Къ окасиеа ачеста адъчет тьл-дъмитъ пьвликъ ачлоръ Домни, карий вине ащ воитъ а спржини ачестъ журналъ атжтъ къ презвмерациеа, кьтъ ши къ тримитереа артикулоръ интересанци ши тьистори дн виаца поастръ националь дн тимпелъ де фацъ атжтъ де мшкать, рьгъндъне маї де парте пентр асемenea спржкоанъ ши де акъмъ днпайнте.

Sâmbătă 1-a Iunie 1861.

Editora.

TRANȘILVANIA.

Biserica ortodoxă răsăriteană din Bășevina.

Continuarea I.

Пе паџина 16. зикъ фрацїи въковиней: „къ Патриархълъ съврескъ ва сьши съвордїнезе Епископиеле дн Бъковина, Ардеалъ, ши Далмація; апої Епископълъ Трансилваней претинде днпїндареа знеї Митрополи ромъне неатърпате де Карловецъ; дн скьртъ, ши деа дрептълъ ворбїндъ, цїпта лъкръ-рїлоръ ачестор есте: ка орі Карловецълъ, орі Алва Ізліа съ не имъпъ жьгълъ знеї dependїнце іерархїче пе каре пьпъ акъмъ пь латъ авътъ.“

Прежтъ темереа Фрацїлоръ въковиней фацъ къ Карловецълъ о прекъпоаштемъ де дреантъ ши темей-цїкъ, чеа че доведеште ши контрапетїція Консїларїлоръ естраордїнарї имперїалї дн 22. Август. а. 1860. датъ днпъратълї аспра черереї Патриархълї съврескъ, кареле при ажворїнда Стъпжїрей полїтїче ащ врѣтъ сьши сьпъпъ пентр тотдезна Епархїеле ромъне дн Ардеалъ ши Бъковина, не атжта пь пьтемъ къпрїнде къ шїнтеа поастръ каспїкъ темереа Клерълї въковиней дн пайнтеа жьгълї ачелї ал dependїнцеї іерархїче, чеї аменїцъ лї Алва Ізліа! — Фрацїлоръ! спънедїне темейлъ ши апса знеї асемenea темерї; спънедїне, че фапте, сащ челъ пьдъпъ че семне аведї, къ Алва Ізліа ва съ въ свь-жъде при Митрополиа са? Че ащ фькьтъ, ши не че вазъ ащ фькьтъ Епископълъ постръ Andreїș къ клерълъ ши попорълъ дїечезанъ дн Ардеалъ при довъ Соворе епархїале пашї чеї девїнчотї пентр редпїндареа Митрополией челеї веки къ Епископиеле еї, се vede днтрънълъ кїнъ автентїкъ дн пьвлїкареа при Тїпарїș а Актелоръ Соворелоръ Бїсерїчей пьстре ортодоксе дн Ардеалъ дн а. 1850. ши 1860.; се vede дн поменїта контрапетїціе а Сенаторїлоръ имперїалї, че Епископълъ постръ о ащ компьсъ; се пьте vedeа дн жьртїа Епископълї постръ кьтръ Преасвїнциа Са Пьр. Еп. ал Бъковиней, че се афлъ тїпърїтъ дн картеа Соворелоръ пьстре паџ. 95-99.

Къмъ пьтедї даръ зїче фрацїлоръ въковиней, къ Алва Ізліа ва съ въ имъпъ жьгълъ dependїнцеї іерархїче? Ної сжптемъ конвїншї, къ пь пьшаї памъ вьтматъ автономїа Бїсерїчей въковинене, чї днкъ о амъ ащратъ къ тотъ прїлежълъ. Ної штїмъ де сїгрълъ, къ Епископълъ постръ ащ defendатъ їн-вїолавітатеа фондълї релїціонарї ал Епархїей въ-

ковїне, къчї ера знъ тимпъ, кьндъ знї Бървацї де Статълї авеа ачелї idee, ка Епархїей пьстре арделене съ се асїгнезе при Стъпжїреа полїтїкъ знъ скьврѣ анъалъ дн фондълъ Бїсерїчей въковинене, ши Епископълъ постръ сащ декларатъ днтраколо, къ ел дн астфелїшъ де пьрере пь се днвоеште, къчї ефектвара еї аръ вьтма Дрептълъ де пропрїетате ши де дїспозїціе деспре авереа знеї їндївїдуалїтѣї спїрїтвале, ши аръ авеа карактерълъ комънїстемълї; тотъ дн кїпълъ ачестеа сащ декларатъ Епископълъ постръ ши кьтръ Епископїи съврештї, карїї администрація фондълї релїціонарї ал Бъковиней ащ врѣта о траде ла Карловецъ.

— Фрацїлоръ Бъковиней! пої Арделенї пь врѣмъ алта Митрополие, дештъ чеа веки а поастръ къ Епископиеле челе веки але еї; ши фїндъ къ Епархїа воастръ есте о фїккъ дълче а Маїчей воастре стръ-вѣне Митрополи дн Сьчава, ши еа астьзї есте рзп-тъ де кьтръ Маїка са; аша даръ проблеа пьстръ пь есте авалогъ къ а воастръ, къчї пої врѣмъ рекъштїгарае Дрептълї постръ канонїкъ ши іерархїкъ, че дн партеа Статълї сащ днпїдекатъ, ка аша съ devenїмъ дн стареа нормале къ Ортодоксія поастръ, еар вої вредї акъмъ дн гата бръ съ въ кьштїгаци стареа нормале канонїкъ, не пьтжндъ сьферї волнї-чїїле Стъпжїрей чївїле дн тревїле воастре бїсерї-чештї.

Ної врѣмъ ренъпере дн Дрептълъ постръ бїсерїческъ, че латъ авътъ при мьлдї секълї пьпъ ла Ре-формаціе, кьндъ знъгїї арделенї ащ трекътъ ла Кал-вїнїстъ, еар Самїї ла Лътеранїстъ. Де ачелї Епископълъ постръ, ши клерълъ къ попорълъ ортодокс дн Ардеалъ, Бънатъ ши Ъгарїа, ка фїїї крелїнчотї аї ортодоксеї ресърїтене днпїнїескъ даторїнда чеа маї сжптъ кьтръ релїціа лоръ, кьндъ се невоескъ а се дешфаче де легьтвара антїканонїкъ де кьтръ Кар-ловецъ.

Вої фрацїлоръ! вредї акъмъ сь въ фачедї Дрептълъ де а авеа Бїсерїка елїзертатъ де їнфлїнциеле факторїлоръ стръїнї ши прїмеждїошї ортодоксеї пь-стре. Де ачїврмеазъ, къ проблеа воастръ есте греа, ши чере дела вої о днделенчївене, ши о жьде-катъ дефекатъ, прежтъ ши авегаре де орі че їнтересе, ка пь кьтва врждъ а сьъпа дн о старе ав-портъ сь вьдедї дн ши маї маре авпортїтате къ ор-ганїкареа тревїлоръ Бїсерїчей воастре! Вої фрацїлор! девъе дьпъ днсамї а воастръ тьртърїсіре не паџ. 28. сь фїдї къ чеа маї маре дїркътемперїе кьтръ

канонълъ 12. ал Сов. Екьм. IV. пре каре ши вої дн чїтадї, дар пшї дадї днцелескълъ челъ адеврѣтъ, къчї елъ аша сьпъ дн Пїдалїонъ: „Ащ венїтъ ла пої (штїїндъ), къ оаре карїї афаръ де бїсерїчештїле ле-дърї пьзїндъ ла Стъпжїрї при Прагматїче, не о Епархїе ащ тьїато дн доавъ, дн кьтъ дн ачеста сжптъ дої Митрополи днтръ ачелїашї Епархїе. Де чї ащ хотърѣтъ Сьжптълъ Сїнодъ, де ачї днпайнте пї-мїк де ачестъ фелїшъ сь пь се дндрезнеаскъ а се фаче де врѣнъ Епископъ, фїндкъ къ чел че се ва анъка а фаче зпа ка ачеста, каде дн треанта са. Еар кьте Четъцї (Епископїи) акъмъ при скрисорї дн-пърѣтештї къ пьте де Митрополие сащ чїсетїтъ, сїп-гьръ чїнетвѣа довъндеаскъ ши Епископълъ, чел че окъртвеште Бїсерїка еї, днсъ пїзїндъсе днсъшї-теле Дрептълї але Митрополией чеї адеврѣтате.“

— Дн ачестъ канонъ лътърїтъ врмеазъ 1, къ де оаре че Чернецълъ при оржндїала днпъ-рѣтеаскъ сащ чїсетїт де Митрополие, ва съ зїкъ, де Канїтала провинцией автономе Бъковина, Епископъл Бъковиней сїнъгра чїнете де Митрополїтъ о поате до-въндї, ка зпълъ, че окъртвеште Бїсерїка ачелї провинциї автономе, днсъ даторїшъ есте сь пьзеаскъ Дрептърїле Митрополией чеї адеврѣтате дн Сьчава-Молдова, ва съ зїкъ, дрептърїле Митрополией де про-вїнциа бїсерїческъ, къчї Бїсерїка лї Хс днтокмаї аша аре провинциеле сале арондате, ка ши Статълъ, ши прежтъ фїе каре провинцие чївїле аре автономїа са, ши пьшаї ачеле скїмъврї ле сьфере, каре ка-рактерълъ автономїей сале пьл ватъмъ: аша ши про-вїнциа бїсерїческъ (Митрополиа) аре автономїа са, чеа че іартъ пьшаї асфелїшъ де скїмъврї дн їндївї-дуалїтатеа са, каре пь прїмеждъсескъ автономїа еї. Пе ваза ачесторъ тревъе сь манїфестемъ мїрареа поастръ, кьмъ потъ зїче фрацїї пострї дн Бъко-вїна паџ. 29 къ дн сїстемѣ іерархїкъ а Бї-серїчей поастре Митрополиї чей фьръ Сьфраганї сьптъ сьзпшї пьшаї Патриар-хълї, орі зпшї маї днпалтъ Сьплїнїторїшъ Сїнодъ, ши ачестъ доктрїнъ о вазеазъ не тьл-кьїреа лї Валсамонъ аспра канонълї 12 ал Сов. екьм. IV? Ної амъ конфератъ чїтадїа фьрцїлоръ воастре къ тьлкълъ лї Валсамонъ дн Беверецїшъ Том. I. паџ. 26 ши амъ афлатъ пьререа лї Валсамонъ де тотъ контрарїшъ асертълї воастръ дн врѣтѣоареле: „Quaedam autem jura esse debent apud Metropolita-num in Ecclesia, quae ex Episcopatu in Metropolis dignitatem evecta est, quidam discere desiderarunt;

Еї bine, darь apoi кьндь, ми ла каре диетъ? Не мьлтѣ не пась ка ла каре? доримъ а мти — дакъ оаре ми аколо — не vomъ ала гаранца національ? Не дьдоимъ, челъ пьрвѣ еѣ зьвлъ ме дьдоиескѣ, дакъ ми къ амецереа депьтадорѣ vomъ пьрѣю, ка ми къ челелалте тревѣ а ле комитатьлѣ. Шапої — дакъ не vomъ аеа депьтаді дь пьмерѣ кьвиічосѣ, ми динтрь вьрвадіи чеї де дькредере, атьнчі мѣлѣаскьте Dzeѣ фрате ромьне, — опї дь диетъ, тотѣ атьта. (Ва urma.)

Adres'a

Mai multoru romani intieleginti din Aradu si giuru, catra membri casei de susu si Ablegatii de nascere romani la diel'a din Pesta, — espedata Illustritatei sale — D-lui Emanoil Gojdu Comite supr. al Comitatului Crasieu, — pentru a o presenta. —

Illustrissimitoru Domni si membri ai casei de susu, Speptabililoru Domni Ablegati de nascere romani!

Amu vediuta cu bucuria nespusa din Nr. 36 alu Gazetei Transilvaniei, ca DD. Vostre vati constitutu spre a ve consulta sistematicu despre cele ce aveti de facutu, ca reprezentantii natiunei romane din Ungari'a, la diel'a presente.

Dupa ce dara sunteti constituiti, iertati ca se ne putemu adresa si noi in unele si altele privintie, cu totu respectulu si sinceritatea, catra DD. Vostre nu intrafata ca catra membri ai casei de susu si ablegati, decatu mai multu ca catra nescie fii zelosi si doritori de fericirea si prosperitatea natiunei romane.

— Primiti Domniloru! aceast'a adresa ca unu votu informativu. Ve veti folosi si din informatiunea nostra, ori ea o veti pune la o lature? e Inerul DD. vostre.

Noi cu tota stim'a subserisii fii credintiosi ai natiunei romane si frati ai DD. vostre, — radimati pe articulu IV. si V. ai legiloru din 1847/8. — constituarea DD-loru vostre spre a ve consulta ea reprezentantii natiunei romane din Ungari'a, afara de zelulu caldu si sinceru natiunalu, celu aratati prin aceast'a faptu, suntemu plecati a o afla basata pe firea si caracterulu corpuriloru legislative, din care curge si dreptulu membriloru loru a se pute constitui in — si forma — partile spre a si face majoritate pentru reusirea cu unu, seu altu principiu, ver proieptu de lege. —

Nu suntemu inse de aceea parere, ca in corpu legislativu alu unui statu, seu alu unei individualitati istorico-politice poliglote, precumu e Ungari'a, unde de o parte natiunalitatea rasei magiare, cu limb'a ei in afacerile publice este assecurata catu de bine prin dreptu positivu (1840. art. VI. 1848 art. V. §. 3. XVI. art. 2. e,) si prin unu usu indelungatu, eara de alta parte, in interesulu prosperitatei publice se arata cea mai mare lipsa de a se regula si pretensiunile natiunale ale celorlalte rase, atare lege fundamentala inse spre acestu scopu nu esista. — mandarii cercuriloru alegatore, ca nascuti din sinulu unei fiecarei rase, care locuesce acele cercuri, seu le locuesce numai in majoritate, se se pota slobozi la tractare despre constituirea publica in viitoriu, a rasei loru intregi, — si nu suntemu de parere, ca o astfelu de cauza se se pota, cu succesu favoritoriu regula, fara a si pune ras'a intr'ega qua talis, votul seu in cumpana. —

Indoiala nostra o basamu pe §§. 3. 4. 5. din art. IV. si 3. 44. 56. din art. V. ai legiloru din 1847/8, carii apriatu dovedescu, ca ori care ablegatu din Ungari'a singuru luat nu e mai multu, decatu mandatoriul unui cercu, si toti laolalta luati constituie cas'a de diosu a corpu legislativu pentru individualitatea istorico-politica „Ungari'a.“ —

Asia dara credemu si ne nutreste speranti'a, ca si DD. vostre in consultatiunile DD-loru vostre private veti deveni la acelu adeveru, ca in corpu legislativu nu puteti pasi ca reprezentantii natiunei romane la middocu, si nu ve veti slobozi in tractare pentru regularea causei romane; inca nici in numele romaniloru din Ungari'a:

a.) pentru ca fostele clase privilegiate, din „Ungari'a si parti“ mai tote suntu plecate a sprigini numai interesele rasei magiare, in care mare parte suntu contopite. — Eara fiind ca acele clase suntu puternice in materialismu si cultura; bineversate in vieti'a parlamentara, si sprijinite de intr'ega rasa magiara; si asia: ras'a magiara, — care e bine in-

tarita prin acele clase, si care si alt cumu si are limb'a si natiunalitatea sa assecurata prio legi si usu, — se bucura cu multu mai de multi si puternici apertori ba si, de catu se fia cu putintia ea DD. vostre, si atunei, candu ati sci postulatele natiunei romane, cu ce inse pene acuma si pen' la unu congres, nici unu romanu nu se pote lauda, — se puteti forma o astfelu de majoritate in corpu legislativu, ca se fiti siguri ca veti pute reesi cu acele postulate, si ca nu veti periclitati tota caus'a. — Apoi in tempurile de fatia, natiunalitatile qua tales, numai asteapta drepturi dela grati'a unui seu altu corpu legislativu, ci, — radiemate pe dreptulu firei si pe spiritulu secululu, care stau asupra tuturoru drepturiloru positive, — le pretindu acele, si spriginite de: „nihil de nobis sine nobis“ voiescu si singure a incurge in regularea loru:

b.) pentru ca, — preemnu si DD-loru vostre prea bine ve este cunoscutu, — nici nu tote cercurile alegitore locuite in majoritate, seu numai de romani, suntu reprezentate prin manditari de nascere romani. — Si acest'a eara numai din caus'a, earas'a magiara spriginita de fostele clase privilegiate, si de aplicaturile acestora, a reesitu in alegerile dirigitoriloru comitatensi dupa placulu seu, si dirigatorii au intrebuintiatu si fortia la mai tardiu urma'ta alegere a ablegatiloru. —

c.) pentru ca si intre DD. vostre, cati figurati subtu nume de romanu, inca se afla unii, carii, de si alesi cate de nou, seu majoritatea unui cercu alegatoriu, — nu se pote bucura de o incredere publica romana, si e probabilitatea cea mai mare, ca din sinulu unui congresu natiunalu, nici in eatu aru pute fi al. si de reprezentantii natiunei romane. —

— Nu remane dara alta in dreptu, decatu ca DD. vostre dupa a nostra umilita parere, numai ca manditari ai unor cercuri alegitore din individualitatea istorico-politica „Ungari'a,“ si nici de catu ca reprezentantii natiunei romane din Ungari'a se pasiti la vre'o nu cumva veninda ocaziune la tractare despre caus'a romana; — si rezultatulu celoru mai sus insirate e acela, ca aceast'a cauza nici decatu se pote regula, seu baremu nu cu succesu favoritoriu fara a fi intrebata insasi natiunea romana prin organulu seu naturalu, care nu pote fi altulu, decatu unu congresu natiunalu, carui singuru i compete a vorbi in numele natiunei romane, si a tracta respective a formula postulate cu putere obligatoare pentru natiune. — (Va urma.)

Dieta Ungariei. Dimp' ce a venit adresa casei de jos dьn casa de sus саѣ дьчепьт ми аколо десватериле. Дьнтре кьвьлтъриле челе маї дьсепмате сьнт: ачеа а Епископьлѣ дин Ардеалъ D. Хаїналъ каре маї къ сеамъ ворѣ деспре зьнїнеа Ардеальлѣ къ Ънгариѣ, ка ми деспре о фантѣ сьвршїтѣ ми врѣ къ мьлте зочїте ми аркьменте стьлсе де зьнде пьтѣ а доведї, кьт де мьлгьтїоаре есте зьчааста пентрѣ тоате поноарьлѣ, ми кьт де цепероасѣ есте нацїнеа са (чеа маїарьлѣ), каса чеа де кьнетенїз пентрѣ че медедѣ D. Епископ Хаїналъ зьнїнеа Ардеальлѣ къ Ънгариѣ есте, де ми не а да не фадѣ, дьтърїреа католичїстьлѣ, пре кареле алфелїл дьн Трансїлванїа дь vede кам сьлвьдѣ ми аменїнат де реформаци ми льтеранї. Е интересантѣ аргументацїнеа лѣ, кьндѣ вреа прїн зьнїне сѣ дьтърїаскѣ элементьл сьсеск дьн Трансїлванїа къ немцїї дин Ънгариѣ, карїї прекьм штїм чеа маї mare parte сьнт маї маїарїї декьт маїарїї дьсьшї, скїмьндьшї дьсьшї нзмеле цермане дьн маїарештї. Ел зїче, къ тодї Арделенїї сьнт пентрѣ зьнїне ми дьсьшї ромьнї, карїї нїчї ла конферїнцеле дин Алба-Іуліа не аѣ стат солїдарїї дьн контра еї, кьчї Протопопъ Пап каре а ворьїт дьн адрьнеа дела Сївїї пентрѣ зьнїне, а фост ми атьнчї пентрѣ еа, дьсѣ волмьвїндссе не а пьтѣт сѣ ла парте ла конферїнцѣ. Не мїрьм къ не аѣ адзе дьнїанте ми не чеїаладї содї аї лѣ Пап, къ ераѣ зьпор де ньмерат ми поате къ еар фї дьтърїт маї вїне асерьтл. Дьн контра ачестей кьвьлтърї зьнїлатерале са скьлат репмїтл пентрѣ вьрват D. Сьпр. Комїте Гождѣ, ми а ворьїт прекьм се vede дин кореспондїнцѣ де маї сѣ „Пешта 2 1/2 Ізнїѣ“. Ворьї апої ми D. Сьпретьл комїте Манду, дьсѣ ел де ми ромьнѣ, не се поате десьврька де маїарїстьлѣ дьн каре а крескьт. Сѣ льсьм кьнвїкїзїнеа деакѣ е а їнеїмї лѣ. Кь D. сьпретьл кьнїтан ал Кїорьлѣ дїсепмте дїн Дїетѣ дьн зьнї моментѣ атьт де дьсепмнат, не не пьтем десьтл мїра. Маї ворьїрѣ мьлдї ми чеа маї mare parte пентрѣ прїмїреа адресей модїкькьте де каса де жос, де ми мьлдї дорьсаѣ сѣ фїе рьмас ама,

прекьм ера кончепьтѣ де Деак. Дьн 2 1/2 Ізнїе саѣ дьнкеат десватериле; адреса са прїмїт, ми са трїмїе актварьл касїї де сѣс Ордї сѣ о дькѣ дьдтърїтѣ ла каса де жос. Дьпѣ ачеа саѣ атьнлат медїнцеле пьнѣ атьнчї, пьлѣ кьнд ва хотьрѣ каса де жос модальїтатеа кьм сѣ се ашегарьл Маїестатеї сале.

Дьн каса де жос саѣ фькьт адегериле пентрѣ комїтетеле че аѣ сѣ кїпсїаскѣ деспре дьнтревьрїлѣ де дарѣ ми де нацїоналїтдї. Прїектѣл конферїнцей їсдекскьрїале са прїмїт ла прозьнереа комїсїзїней кончепїнте къ 152 дьн контра 70 де ворьрї. Са хотьрѣт трїмїтереа адресей прїн Пресїдентьл касей де жос, ми прїн зьнї метьрѣ ал касей де сѣс.

Дьн Сенатѣл їмперїал а респьне Мїнїстрьл де стат Смерлїнг ла їнтерпелацизїнеа дьн прївїнда протестанцїлор дьн Тїрол. Дьнївратьл не а санкцїонат кьнлєселе дїетейшї рецїмьл прїмїте сьсїнїереа патентей протестанцїлоршї пьрчедере стрьнєс асьпра ацїтаторїлор. Дьн прївїнда лїмьей, че аре де а се дьнтревьнцѣ дьн сколї маї вьртос дьн дїмнасїї дьнкѣ а респьне, дьсѣ не преаїдестьлїторїѣ, фїнд къ зїче, къ де ми рецїмьл есте хотьрѣт а фаче десьтл дьрентелор претенсїнїї але нацїоналїтдїлорѣ дьн ачаста дїрекцїзїне, ел тотьшї дїн алта парте дьнїї рекьноаште даторїнцѣ, къ дьнрїжїреа дьнвїдьтєрїї ми прїпрїа кьлтєрѣ есте ачеа, че тревье сѣ се прївєаскѣ къ прїферїнцѣ. Дьн 19/7 Ізнїї аѣ фост десватериле згомьтоасе, дїне де патїшїшї пьртареа прїмедїнтелїї кьм вреаѣ сѣ о нємїаскѣ, непарламентарїѣ, кьчї саѣ дьнїне о льпѣт кьрїчель дьнтре Столка, Рїгершї Кьранда. Чеї дїнтьїї пентрѣ асїномїа дьерїлор, ми лїмьва поносарьлор, чел депре зьрѣт пентрѣ центральїсацизїне дьнтратьта, дькьт славїї зїкѣ къ парламентарїстьл цермано-аєстрїакѣ а сьрват атьнчї о вїкторїѣ, каре ла тоатѣ дьнїшїлареа дїїа дьрїтл а ворьї макар пьмаї зьнї кьвьнцел асьпра терорїстьлїї парламентарїї дин Пешта.

Дьн дїета Крїоатїкѣ са льат протестл Патрїархьлї Раїачї ла дьнтреваре, ми са рьгат Баньл сѣ респьнѣт Патрїархьлї, къ дїета не а демїндїт нїчї одатѣ ексїстїнцѣ нацїоней-сьрвештїї дьн Крїоадїа ми Славонїа. Дьпѣ ачеа са льат ла десватере дьнтревареа зьнїней къ Ънгариѣ. Маї дьнїї а ворьїт деспре ачеста Кватернїк зївїнд, къ еї стаѣ актма ла респьнते, къ зьнї дрьм дьче ла Пешта, алтл ла Вїена, дьсѣ че амьндсе есте аменїнатл нацїонїеа де перїкьл, къ маї есте дьн зьнї дрьм, ачела алїн-депєндїнцей, къ о зьнїне реалѣ къ Ънгариѣ не ар фї зьпѣт нїчї дьн прївїнда нацїонал полїтїкѣ, нїчї матерїалѣ, къ мьлдї зьнї лїбертатеа маї пре сѣс де нацїоналїтате, дар ачеста не едрїнт, кьчї пьмаї нацїоналїтатеа есте адеврьтл ми прїпрїа талїсман ал лїбертдїї (ачеста септїнцѣ сѣ пїо дьнїпїрїм вїне ми нїчї ромьнїї).

Се адьсѣ дьнїанте прїектѣл фькьт де депьтатл четьдїї Загравїей, каре дьн прїнчїп консьнѣ къ ачела ал комїтетьлїї централ, дьсѣ дьн фьрмьларе прїектєзе есенцїале модїкькьчїнї. Ел кьнрїнде 3. пьнкте. 1-їа къ регатл трїнїт ал Крїоадїей-Славонїей ми Далмацией вьзьнд дьн апрїл 1848 tendїнцеле нацїонале але Ънгарией са фолосїт де асїномїа са ми не рекьноаште алта легьтєрѣ дьнтре ел ми регатл Ънгарией, декьт пьмаї дьнкоронаре рецель къ ачешї коронаѣ тот одакѣ ка реце ал Ънгарией, 2: къ регатл Крїоато-Славон-Далматїн къ прївїнцѣ ла рекьноаштереа зьнїшї ачелїашї реце ми ла зьнїл шїачелашї акт де дьнкоронаре, есте гата алтра къ регатл Ънгариѣ дьн о легьтєрѣ поѣ прельнѣ пьстра-реа дьрентьрїлор фундаментале, 3: кьм ва деклара регатл Ънгарией, къ шї ел дореште асѣлїї де зьнїне, сѣ се алегьт зьнї комїтет дин асемеенеа метьрїї, кареле сѣ ставїлезе кьндїзїнцеле де легьтїнцѣ поѣ. Дьн Шедїнцѣ дин 2 1/2 Ізнїї аѣ ворьїт 4 пентрѣ прїектѣл комїтетьлїї, шї 3 дьн контра, тодї дьсѣ афарѣ де зьнї, пентрѣ о зьнїре кьндїонатѣ къ Ънгариѣ.

Анунциаре.

N. 35. D'in mai multe parti facanduse acе observare, ca unii d'intra membrii comitetului ai Comitatului Zarandu atatu suntu de departati d'in acestu Comitatu, in eatu pe diu'a de 26-a Iuniu a. c. presipta in anunciarē d'in 14-a Iuniu a. c. N. 33. le va fi cu neputintia a luá parte la adunarea de Comitatu, asiá acesi'a adunare se amana pe 2-a Iuliu a. c. st. n. Ce prin acesta se face publicamente cunoscutu. Bai'a de Crisiu, 19-a Iuniu 1861. Ioane Piroso Comite Supremu.

тоате рашариле (на „romailoru imperii“) о-
 фичиолатълѣ шѣ а репрезентъчъней Дѣ-
 стриктълѣ, непреждекъндѣ дрептълѣ
 челорлате лимѣ. — Дакъ фрації маѣиарѣ
 фѣ дѣлесѣ спѣрѣтъ ачестѣ пропъсчънѣ, тревѣиѣ
 сѣ о прѣсаскъ сѣмпличѣнте, шѣ сѣ ласе десвол-
 тарѣ шѣ аликѣрѣ еѣ пѣнтрѣ комѣтетѣ. Дарѣ дѣм-
 пѣалорѣ лѣзѣ велѣтѣ ачестѣ пропъсчъне а теа кѣ
 тотѣлѣ стрѣпѣ, ка кѣндѣ арѣ фѣ постѣ о крѣмѣ а шѣ
 поменѣ де лимѣа ромѣнѣ дѣтрѣнѣ дѣстрѣктѣ ромѣ-
 нескъ, шѣ де зѣнѣ дрептѣ, карѣ асѣтъ дѣ тоатѣ Бѣ-
 гарѣи шѣ Трансѣлванѣи шѣ дѣ тоате дѣнѣтрѣлѣ фѣче
 обѣктѣлѣ челѣ маѣ прѣнѣипалѣ алѣ десватѣрилорѣ дѣ-
 трѣ маѣиарѣ шѣ челѣлате наѣионалѣтѣдѣ, стрѣпѣ зѣк
 шѣ ка зѣнѣ фѣлѣрѣлѣ, кѣчѣ Дѣлорѣ де шѣ се аѣлѣ дѣ
 челѣ маѣ кѣратѣ дѣстрѣктѣ ромѣнескъ, пѣнѣлѣ акѣма
 аѣ трѣтѣ аша де исолѣдѣ дѣ каста лорѣ дѣ кѣт
 сокотѣлѣ кѣ дѣ жѣрѣлѣ нѣ се аѣлѣ алѣ чеѣа де кѣтѣ
 маѣиарѣ. — Еѣ се еспрѣмѣлѣ аколѣ кѣ нѣ прѣченѣ
 кѣмѣ арѣ пѣтеа терѣе зѣнѣ актѣ, зѣнѣ прочѣсѣ ромѣ-
 нескъ дѣтрѣа доѣа инстанѣдѣ. ш. ч. л. Де ачѣеа сѣ аѣ
 шѣ скѣлатѣ адвокатѣлѣ Фѣилѣнѣ шѣ врѣндѣ а аргѣмѣнта,
 кѣ де шѣ пропъсчънеа теа е дреанѣтѣ шѣ кѣвѣипѣосѣ,
 тотѣшѣ лѣдѣлѣ дѣн 1791 шѣ 184^{6/7} прѣкѣмѣ шѣ вѣлѣ-
 тѣлѣ де шѣнѣ дѣн 21 Дѣк. 1860 реѣкѣноскъ дѣ ком-
 пѣтѣтелѣ шѣ дѣстрѣктѣлѣ зѣнѣврѣшѣтѣ пѣмаѣ маѣиарѣ,
 кѣ доѣлѣ лимѣи нѣ потѣ еѣсѣста лѣнѣгѣ омалтѣ, шѣ прѣи
 зѣрѣаре лимѣа ромѣнѣ нѣ се поате реѣкѣноашѣте де
 оѣичѣалѣ шѣ аша кѣ аѣтѣа маѣ пѣдѣнѣ, кѣ кѣтѣкѣ
 асѣта е трѣсѣа Дѣтеѣ. — Ла асѣтѣ пропъсчъне фѣрте
 деопортѣнѣ а лѣ Фѣилѣнѣ се рѣдѣкѣ ка дѣнѣтрѣнѣ ор-
 кан гласѣа а 10000 де оаменѣ стрѣгѣндѣ: кѣ лимѣа
 ромѣнѣ! — кѣ фѣрѣ лимѣи нѣ е гаранѣдѣ де лѣбер-
 тѣте конѣтѣвѣионалѣ, кѣ лѣдѣлѣ дѣн 1848 прѣмѣтѣ
 егалѣтѣ дѣнаѣнтеа лѣдѣи шѣ лѣбертѣте инѣвѣдѣалѣ,
 карѣ фѣрѣ дрептѣлѣ лимѣеѣ нѣ поате фѣ, кѣ Дѣпломѣа
 дѣн 20 Окѣ. чѣре дѣ конѣтѣвѣионалѣ дѣрѣи реѣформѣ
 адѣлкѣ тѣетѣоаре дѣ фѣвоарѣа ачѣлора чѣ ераѣ ескѣмѣ
 дѣла врѣнѣ дрептѣ, кѣ вѣлетѣлѣ де шѣнѣ дѣн 21
 Дѣк. реѣвѣне зѣсѣа лимѣеѣ дѣнаѣнте де 1848 карѣ пѣн-
 трѣ гранѣца мѣлѣтарѣ нѣче дѣкѣмѣ нѣ ера дѣ фѣвоарѣ-
 реа лимѣеѣ маѣиарѣ, кѣ лѣдѣа дѣн 184^{6/7} нѣ обѣагѣтѣ
 пе лѣкѣвѣиторѣ дѣн гранѣцѣ, кѣчѣ нѣ ескѣде лимѣа ромѣ-
 нѣнѣ, кѣ а окѣтроѣа о лимѣи пѣнтрѣ гранѣца мѣлѣ-
 тарѣ аѣарѣ де калѣа лѣдѣслѣатѣлѣ арѣ фѣ о фѣпѣтѣ аѣ-
 тѣконѣтѣвѣионалѣ; шѣ кѣ дакѣ — дѣнѣ прѣеа Дѣлѣ
 Фѣилѣнѣ доѣлѣ лимѣи нѣ потѣ еѣсѣста зѣнѣ фѣрѣ де алѣта,
 аѣнѣча сѣ се реѣкѣноаскъ дѣ ачѣстѣ дѣстрѣктѣ ромѣнѣ
 пѣмаѣ чеа ромѣнѣ, шѣ алѣ асѣмѣнеа пѣдѣчетѣаѣѣре
 аѣоменѣтерѣ. — Се скѣлѣ Iacob György шѣ зѣсѣ, кѣ
 адѣнѣнѣца Дѣстрѣктѣлѣ пѣаре компѣтенѣдѣ а сѣ лѣсѣа
 дѣн каѣсѣа лимѣеѣ, чѣ асѣпра лѣкѣрѣрилорѣ адѣнѣнѣцѣ
 сѣ се поарѣте доѣлѣ прѣоколѣеа маѣиарѣ шѣ ромѣнѣ,
 кѣ аѣоѣ гѣверѣлѣа ва шѣ кѣ карѣ е аѣтѣнтѣкѣ. Ачѣеа сѣ
 аѣлѣсѣвѣне сѣтѣрѣкѣ дѣверѣшѣлѣ инѣмѣлѣ ромѣнѣ-
 лор шѣ маѣ тарѣ шѣ фѣндѣ кѣ пропъсчънеа лѣ Iacob
 ка сѣ се дѣкѣ доѣлѣ прѣоколѣеа нѣ сѣ спрѣжѣнѣ нѣче
 дѣн парѣеа Бѣнѣрилорѣ, чѣ де ачѣ сѣ скѣларѣ маѣ
 вѣртѣосѣ зѣнѣлѣ Iust кѣ постѣлатѣлѣ, ка сѣ се дѣкѣ
 прѣоколѣлѣ зѣнѣврѣшѣте, шѣ ромѣнѣлорѣ сѣ лѣсѣ деа
 пѣмаѣ зѣнѣ еѣтрактѣ дѣн лимѣа лорѣ, ла карѣ і сѣ ре-
 флѣктѣ кѣ кѣмѣ і арѣ пѣлѣча сѣ се дѣнѣоарѣкѣ фѣоѣа.
 Попорѣлѣ рѣнѣсѣ дѣн поѣ дѣ чѣрѣре ка лимѣа ромѣнѣ
 сѣнѣгѣрѣ сѣ се реѣкѣноаскъ де оѣичѣоасѣ. Аѣнѣчѣ се
 скѣлѣ Дѣл. Вѣкарѣлѣ Кѣрѣлѣ шѣ фѣрѣмѣлѣ ачѣстѣ по-
 стѣлатѣ дѣнѣро пропъсчънеа поѣлѣ, ка фѣндѣ ачѣстѣ
 дѣстрѣктѣ кѣратѣ ромѣнѣ, лимѣа ромѣнѣ сѣ фѣ сѣн-
 гѣрѣ оѣичѣоасѣ дѣн сѣсѣ дѣн жѣосѣ шѣ дѣн лѣтѣрѣ, ре-
 мѣнѣндѣ дѣнѣсѣ маѣиарѣлорѣ шѣ сѣсѣлорѣ а се фѣлѣсѣ
 шѣ еѣ де лимѣа са дѣн тоате трѣвѣлѣ лорѣ оѣичѣоасѣ,
 карѣ пропъсчъне — дѣнѣ дѣлѣтѣрѣареа челорѣ дѣн-
 пѣанѣте се прѣмѣ кѣ челѣ маѣ тарѣ ентѣсѣасѣтѣ, шѣ
 се еѣнѣчѣлѣ ка конѣлѣсѣ. —

Акѣмѣ жѣдекаѣи воѣ фѣраѣилорѣ маѣиарѣ, чѣне а
 дѣпѣдекатѣ орѣ че мѣжлоачѣ де дѣнѣпѣчѣре — ро-
 мѣнѣнѣ, орѣ аша пѣмѣта инѣлѣдѣнѣдѣ маѣиарѣ дѣн Фѣ-
 гѣрѣашѣ?

Сѣ лѣсѣмѣ комѣнтарѣлѣ лѣдѣлорѣ, шѣ а дѣн-
 прѣжѣрѣрилорѣ чѣ арѣ жѣсѣтѣка лимѣа ромѣнѣ де
 оѣичѣоасѣ дѣн дѣстрѣктѣлѣ Фѣгѣрѣашѣлѣ, шѣ сѣ пе
 опрѣмѣ пѣдѣнѣ пѣмаѣ ла пѣнѣкѣлѣ лѣгалѣтѣдѣ. Сѣ
 лѣсѣмѣ кѣ лѣдѣа дѣн 184^{6/7} дѣн прѣвѣнѣца лимѣеѣ маѣ-
 иарѣ сѣтѣ шѣ кѣ дѣнѣ Verböczy о мѣнѣнѣипалѣтѣе
 пѣшѣ поате фѣче сѣтѣгѣте че конѣтразѣкѣ лѣдѣлорѣ дѣ-
 пѣралѣ, — дѣнѣтрѣ еѣ оаре лѣдѣлѣ дѣн 1848 ла карѣ
 кѣ аѣтѣа верѣорѣе вѣ прѣоѣкаѣи нѣ еспрѣмѣ егалѣтѣ-
 теа дѣнаѣнтеа лѣдѣи? аѣоѣ кѣмѣ поате фѣ о егалѣтѣе
 дѣнаѣнтеа лѣдѣи зѣнде зѣнѣ теа ромѣнѣ нѣ поате сѣ

се пѣнѣлѣ дѣн комѣрѣчѣ оѣичѣосѣ кѣ дѣнѣтѣлѣ ромѣнѣ
 шѣмѣ сѣвѣорѣдѣнатѣ, аѣ сѣнтѣ оаменѣ пѣнтрѣ лѣдѣи арѣ
 нѣ лѣдѣлѣ пѣнтрѣ оаменѣ? Дарѣ вѣдѣ зѣче кѣ лѣдѣеа
 трѣвѣе дѣнѣрѣнтѣ, арѣ пѣнѣлѣ аѣнѣчѣ пѣзѣтѣ, кѣчѣ
 пѣрѣкѣлѣтѣм аѣнонѣмѣ, шѣ дѣвенѣм дѣн аѣнарѣхѣ: дѣ-
 нѣтрѣ еѣ оаре наѣиѣнеа маѣиарѣ дѣнѣ дѣпломѣа дѣн 20
 Окѣ. нѣ сѣ а фѣлѣсѣтѣ де фѣапѣтѣ зѣнде лѣдѣеа нѣ ажѣнѣе?
 оаре еѣтѣндѣреа зѣнѣ дрептѣ шѣ еспѣлѣкарѣеа зѣнѣ лѣдѣи
 дѣн фѣвоарѣеа пѣтриѣеѣ шѣ а лѣкѣвѣиторѣлорѣ еѣ маѣ кѣ-
 рѣндѣ потѣ пѣрѣкѣлѣта аѣнонѣмѣ лѣдѣслѣатѣеѣ, де
 кѣтѣ дѣенѣгарѣеа лѣи, шѣ дѣн конѣсѣчѣнѣдѣ сѣла морѣлѣ
 а зѣнѣ дѣнѣтрѣеѣ наѣионалѣтѣдѣеѣ де а лѣа реѣфѣрѣиѣ ла
 Патѣнте шѣ Дѣпломѣе аѣнѣконѣтѣвѣионалѣ? оаре а-
 пѣрѣхѣа нѣ пе сѣтѣ маѣ апроаѣе аколѣ зѣнде тѣрѣдѣнѣд
 фѣапѣте, врѣмѣсѣ лѣ реѣдѣчѣмѣ пе ачѣстѣеа кѣ фѣрѣдѣа ла
 лѣдѣи обѣсолѣте? пѣавѣмѣ еѣемѣпѣе дѣн алѣте комѣтѣте,
 кѣ дѣн фѣвоарѣеа пѣчѣи дѣн прѣвѣнѣца лимѣеѣ сѣ аѣ фѣ-
 кѣтѣ аѣватѣрѣ дѣла лѣдѣлѣеа посѣтѣвѣе? о нѣ стрѣкѣрѣаѣи
 дѣнѣарѣ шѣ дѣнѣдѣи кѣмѣлѣ! адѣвѣчѣнѣвѣ аѣнѣте фѣра-
 дѣлорѣ маѣиарѣ, кѣ асѣта пѣа фѣостѣ лѣнѣта дѣн 1848
 вѣзѣгѣдѣ де сѣамѣтѣ кѣ пѣаѣи прѣмѣсѣ тѣлѣтѣ прѣнѣ кон-
 сѣтѣвѣионалѣсѣмѣ шѣ акѣмѣ пе дѣенѣгарѣи маѣ мѣлѣтѣ дѣ-
 кѣтѣ абѣсолѣтѣсѣмѣлѣ! пѣнтрѣ че ваѣ пѣрѣсѣтѣ крѣоаѣи,
 пѣнтрѣ че зѣрѣеаѣ аѣсторѣа шѣ сѣрѣвѣи? пѣнтрѣ че се
 исѣлеаѣѣ сѣсѣи? etc. пѣнтрѣ лимѣи! ва маѣ рѣмѣасѣ
 пѣмаѣ ромѣнѣи ачѣлѣ пѣатѣралѣ аѣлѣатѣ алѣ вѣостѣрѣ,
 карѣ ва датѣ дѣ аѣтѣжѣеа орѣ дреанѣта, де карѣ аѣи а-
 вѣсѣатѣ! пѣмаѣ ачѣи ва маѣ рѣмѣасѣ оѣакѣсѣвѣеа де а дѣн-
 пѣкѣа наѣионалѣсѣмѣлѣ дѣ вѣнѣлѣ воѣлѣ, — нѣ пѣрѣдѣи
 шѣ асѣта оѣакѣсѣвѣе, фѣачѣдѣи асѣта пѣнѣлѣ е врѣмѣе, фѣ-
 ачѣдѣио асѣтѣзѣи кѣ мѣнѣе ва фѣи прѣеа тѣрѣзѣи! —

Дарѣ сѣ трѣчѣмѣ маѣ дѣепарѣте ла лѣкѣрѣрѣлѣ а-
 дѣнѣарѣеѣ поастрѣ дѣн врѣмѣеа пе кѣндѣ се лѣкѣрѣарѣ
 чѣле епарѣте, зѣнѣ ексѣсолѣгаѣвѣрѣлѣ — карѣ шѣ ла маѣ-
 иарѣ трѣче де мортѣ морѣлѣчѣеѣе, кѣ вѣро кѣчѣдѣва тѣ-
 пѣрѣ, вѣрѣдѣнѣчѣи де конѣдѣкѣтѣорѣлѣлѣ лор, лѣарѣ кѣ
 сѣне вѣро 20—30 де вѣорѣи дѣн Грѣд чѣеѣ дѣмѣлѣтѣлѣ вѣне
 дѣнѣ дѣн поапѣтеа прѣчѣдѣнтѣ, шѣ ераѣ пѣзѣиторѣ
 де а конѣтѣрѣва адѣнѣнѣца прѣнѣ стрѣгѣрѣи пе де лѣтѣрѣи,
 кѣ еѣи врѣеаѣ шѣтерѣдѣреа монополѣлорѣ ш. а. пѣнтрѣ
 карѣ адѣнѣнѣца вѣнѣсе дѣн чѣеа маѣ тарѣеа инѣдѣгнѣ-
 дѣвѣне асѣпра лорѣ, дѣнѣкѣтѣ пѣмаѣ еѣ дѣи лѣнѣшѣтѣиѣ кѣ
 о кѣвѣнѣтарѣ дѣнѣро орѣдѣне вѣнѣлѣ.

Кѣнѣпѣтанѣлѣ акѣма пѣсѣе де обѣктѣ алѣ конѣслѣ-
 тѣрѣи аѣдѣреа репрезѣнтъчъней Дѣстрѣктѣлѣ! Ачѣи де
 поѣ се скѣларѣ Фѣилѣнѣ шѣ Iacob György шѣ пропъсѣ,
 аѣзѣдѣи колѣ оаменѣ конѣтѣвѣионалѣ, кѣ комѣтетѣлѣ
 де 100 де инѣшѣ фѣрѣмѣатѣ дѣн 1848 пе кѣндѣ наѣи-
 пѣле ераѣ дѣжѣмѣнѣте пѣмаѣ прѣнѣ шѣ дѣн маѣиарѣ,
 фѣрѣ дѣнѣрѣвѣнѣреа ромѣнѣлорѣ сѣ се окѣтроѣеѣе а-
 кѣма шѣ пѣнтрѣ парѣеа дѣстрѣктѣлѣи аѣпѣкѣсѣтѣ ла
 1851 кѣ 25000 де лѣкѣвѣиторѣи грѣнѣчѣрѣи, шѣ сѣ се дѣн-
 трѣдѣеаскъ — вѣзѣи вѣне — дѣнѣ дѣнѣстрѣкѣдѣвѣне. —
 Дѣнѣ че се комѣтѣтѣ шѣ се рѣспѣнѣе асѣтѣ пропъсѣ-
 чъне, се скѣлѣ Хѣрсѣнѣ Лѣдѣслѣаѣ, шѣ дѣкѣларѣ кѣ
 адѣнѣрѣеа е лѣгал адѣнѣтѣ, шѣ фѣндѣ кѣ вѣде фѣеде
 пѣкѣнѣоскъте, сѣ се вѣрѣфѣче. — Ла дѣнѣрѣвѣареа теа
 кѣмѣ сѣ се вѣрѣфѣче, пѣмѣи пѣтѣ да рѣспѣнѣсѣ. — Кѣ-
 нѣпѣтанѣлѣ а конѣкѣмѣатѣ дѣнѣ инѣстрѣкѣдѣвѣне пе тоѣи
 фѣрѣнтѣамѣи дѣнѣ Дѣстрѣктѣ. Лѣдѣе посѣтѣвѣ нѣ е кѣ чѣне
 е фѣрѣнтѣамѣи шѣ чѣне нѣ. Де ачѣеѣа сѣвѣ ачѣеа сѣтѣ-
 тѣлѣ нѣ се пѣтѣеа дѣспѣрѣта нѣмѣнеа дѣн адѣнѣрѣе, аѣоѣ
 вѣедѣмѣ кѣ дѣн нѣче зѣнѣ комѣтѣтѣ о вѣрѣфѣкѣчъне дѣн
 сѣнѣслѣлѣ ачѣсѣта нѣ сѣа фѣкѣтѣ, чѣ дѣн чѣле маѣ мѣлѣте
 лѣкѣрѣи адѣнѣнѣца сѣа дѣнѣтѣ сѣвѣ чѣрѣл лѣбер. Fülöp зѣче
 кѣ пѣмаѣ адѣнѣнѣца тарѣкалѣ адѣнѣтѣ дѣнѣ лѣдѣе шѣ
 тоате фѣрѣмѣлѣ е компѣтенѣтѣ а хотѣрѣж чѣеа.

Pesta 14/2 Iunii n. 1861. (Urmare).

Cs. Aureliu Maniu: intr'o vorbire plina de
 patriotismu, areta cumca legile d'io 48. a impartasi u
 drepturi civile egale tuturor, inse pretensiunile natio-
 nalitatiloru nu numai ca nu le au multumitu, ei d'in con-
 tra le-a inadusitu, si pentr'aceea acele legi pe langa
 tota liberalitatea loru, suntu forte stricaceose pentru
 nationalitatile nemagiare, si acest'a a recunoscutu-o
 si ins'a-si diel'a de acu, candu mai toti oratorii se
 declarara ca legile care suntu nefavoritore pentru
 nationalitati trebuie scerse. etc. Natiunea romana
 de seculi a fostu totu pasata in patri'a s'a atatu po-
 liticesce catu si besericesce si pe langa tote acestea
 si-a sciutu pastr'a limb'a si nationalitatea, si carac-
 terulu seu de romanu nestramutatu pana in diu'a de
 astadi, numai pr'in alipirea ce o are catra nationali-
 tatea s'a. Seie elu ca a tacé, si a ascunde adevé-

ralu, séu a tiené numai nesce vorbiri amasurate
 placerei maioritatii e mai usioru, si d'in interesu
 personalu d'ora si mai folositoriu lucrú, decatu de-
 punendu ori-si-ce interesu personalu a-si esprima
 sincere convingerea si a o rediemá senguru numai pe
 adeveru, atunci candu vede ca maioritatii nu-i' pré-
 placu lucruri d'acestea, inse si aceea seie ca candu-lu
 onorara alegaioirii cu starea acésta frumósa inse grea,
 i-a si impusu datorint'a, ca convingerea si curatulu
 adeveru se-lu dechiare fara retienere. Noi suntemu
 convinsi, cumca pr'in resolvarea cestiunci nationa-
 litatiloru pe bas'a perfecteí egale indreptatiri nu se
 jertfesce neci unu interesu alu patriei, ma d'in con-
 tra chiaru pr'in ast'a devine patri'a de mama dulce a
 totu insului, si de sórele constitutiunei care asemene
 incaldiesee cu radiete sale pe totu insulu. etc. etc.
 partinesce propunerea lui S. Popoviciu.

Pista Kálmán: n'afá neci o cauza pentru
 care nu s'aru poté primí propunerea lui Popov. m'a
 d'in contra elu o afá chiaru amesurata cerintieloru
 tempului.

Eőtvös vorbesce mai crutiatoriu decatu sam-
 bata, inse nu partinesce pe Popov. ca nationalitatile
 nu se potu indestuli numai cu vorbe góle ci pr'in lege
 positiva, elu dara depune pe més'a casii proiectulu
 ce promisese.

Ioane Popoviciu intr'altel dice, ca isto-
 ri'a trecutului e de'acea tréba, cá se invetiamu d'in
 tren's'a, si chiamarea celoru ce s'antu adi adunati in
 dieta cá facandu se incete in patri'a nóstra causele
 necontielegerei, se se nesuiésca a restaurá si a con-
 solidá increderea. In trecutu au fostu multe causele
 necontielegerei, care inse tote au espiratu, si acum'a
 numai cestiunea nationalitatiloru mai este neimpa-
 ciuita, numai acést'a mai trebuie dara alinata, si vii-
 toriulu patriei e asiguratú, acésta intrebare inse nu-
 mai pe temeiulu perfecteí egaleí indreptatiri se póte
 resolta. Acea e lucru nenegabilu, ca tier'a acé-
 st'a e patri'a tuturoru popóreloru ce locuescu in tren-
 s'a, si de oare ce in aperarea patriei tote popórele ei
 a contribuitu; contribuescu si trebuie se contribuésca
 asemene, au daru totu dreptulu ca si d'in beneficiel
 ei nunumai ca individi sengurateci, ci si cá natiuni
 se se impartasiésca asemene. Trebuie, ca patri'a,
 acésta muma comuna, se fia muma dulce si nu mas-
 tera tuturoru fiioru ei asemene; si acést'a nu e de
 lipsa numai pentr'aceea ca dreptatea cere, ci si pen-
 tr'aceea ca spre aperarea si sustinerea patriei si a drep-
 turiloru ei comune, acest'a e o neaperata trebuintia.
 Eu increditiendume in amórea de dreptate, loyali-
 tatea si amórea de patrie a natiunei magiare amu
 tota sperant'a, ca intrebarea acést'a se va resolta
 spre indestulirea tuturoru, ca ce se atinge de cele-
 lalte nationalitati, si in specie de cea romana, ca nu
 doresce nemica mai ferbinte decatu o impacare sin-
 cera si statatóre cu natiunea magiara, decatu ren-
 noirea acelei aliantie sante, care o facuse nainte de
 1 mia de ani stramosii nostri, si care e cea mai na-
 turala si cea mai de lipsa; ca-ei se ne uitamú numai
 inpregiurune, si de locu vedemú doue mari gigan-
 tice, marea Germanismului si a panslavis-
 mului, care atatu pe romani catu si pe magiari cá
 pe doue insuleóre mici de séculi-i amenintia cu in-
 ghitare. Decumva dara natiunea romana voesce
 se fia recunoscuta de natiune soróra egalu indrepta-
 tita. pr'in ast'a nu voiesce neci mai multu neci mai
 putinu decatu a deveni o sora adevérata si nedespar-
 títivera, pentr'aceea se nu credia numene cumca na-
 tiunea romana pr'in aceea ca voiesce se-si asigureze
 esistint'a nationala e inimica natiunei magiare. etc.
 etc. Doresce dreptu aceea cá nu pe temeiulu „mel-
 tanyossag-ului (ecuitate) se se indestulésca nationali-
 tatile, ca-ci acest'a are doue capete unulu grosu si
 altulu subtile, séu massimu si minimu, care
 se póte esplicá dupa inpregiurari camu dupa placulu
 celui ce are puterea in mana, etc. etc. partinesce
 pe Sig. Popoviciu. (Va urma.)

Pesta 2 1/2 Jun 1861.

Cs. Diu'a de eri edi mare, unu evenimentu care va remane inscristu cu litere de auru pe paginile istoriei romanilor. Advocatul celu renumitu ungrescu, fal'a advocatoru diu Pest'a, acel'a barbatu pe care ei totdeun'a candu avéu se intreprindia unu iucu unde se cere curagiu si capacitate — lu alegéu de conducatoriu, — se facu eri advocatulu, a para-oriu lu natiunei romane in Cas'a magnatiloru din Ungari'a; omulu care in tota viet'i'a s'a a fostu aperiatoriu dreptati, defensorulu celoru asupriti, erendinciosu si nemiscatu in misiunea s'a senguru, fatia eu sute si cu mi, pasi pe tapetu pe langa sant'a causa romana in mediloculu superbe aristocratia magiare, si cu bratia de feru, si argumente n'estarnavere ne aperi interesulu nationalu, si ne mantui onorea naintea lumei.

Eri tienú II. S'a D-lu Gojdu Comitele supremu alu Carasiulu o vorbire puternica in care resfransa argumintele Episcopulu Haynald aduse pe langa legalitatea un'unei, cu o logica rara, argumente nemiscavere, si in cuventarea s'a clasica cu o adeverata oratoria rostita areta fratiloru magiari calea pe care au de a purcede, decumva voescu se fia mari, tari si fericiti. O facura acést'a si alti barbatu demni ai natiunei romane mai nainte in cas'a reprezentantiloru, inse si cuvintele acelor'a cu atat'a voru avé mai mare ponderositate, cu catu fura spriginite si chiaru de Gojdu, in care magiarii au tota incederea, éra meritulu D-lu Gojdu cu atat'u e mai mare in catu elu numai senguru se afla pana acumu in cas'a Magnatiloru romanu, liberalu si patriotu adeveratu. Vorbirea e cu multa mai classica, mai ponderosa, de catu ea se-i potu defini cuprinsulu, valoarea ei intr'unu articulu scurtu, pentr'aceea vi-o vomu tramite pentru Nrulu viitoriu in tota estinderea s'a. Sensatiunea si supriinderea ce a facutu nu se póte descrie, celoru mai multi ascultatori se pareca ca le tragi dintii, asia miscari facéu candu audiéu adeverulu, éra eppulu Haynald n'avé stare si alinare. Astadi n'audi alta pr'in Cafenele decatu „Ezt nem vártuk volna Gozs-dutó!” (acést'a nu amu fi aseceptatu dela Gojdu) obiectulu discursulu petotindene e Gojdu: Contele Teleky Domokos fórte iritatu se incerca se-lu refuteze, inse pr'in refutarea D-lui numai mai lamuritu se areta adeverulu celoru argumentate de Gojdu, argumentele lui Teleky suntu nesce softsime care cadu de sine. vine in multe locuri in contradicere cu sine, si d'in impregiurarea ca a respunsu si la nesce puncte care Gojdu nu le-a atinsu, se vede ca D-lui si-a camu inchipuitu de acasa ce aru potea vorbi Gojdu, si si-a si facutu respunsulu nainte, éra in urma nu s'a sciutu reculege. E si greu lucru a aperi o causa ce nu e basata pe dreptate si adeveru. Eppulu Haynaldu anca si-a cerutu cuventu, inse dupa regulamentulu casei ne fiindu ertatu a vorbi intr'o cestiune mai multu de odata, nu i-s'a permis.

II. D. Ios Manu Comitele Supr. alu Maramuresiulu anca a tienutu o vorbire calculata a caseigá aplaudari cu ea, si-a si ajunsu scopulu, ca aplausuri ca elu nime n'a mai capetatu in Cas'a Magnatiloru; inse natiunea romana 'mi pare ca nu-i va poté gratulá pasiulu d'anteiu ce-lu facu cá romanu in diet'a Ungariei. D. Manu dice si aceea ca Magiarii diu Trasilvani'a nu se potu asemena cu cei d'in Ungari'a, ea aceea aru fi in stare si adi a mai face nesce aprobeate si compillate, decumva nu le-aru fi rusine de lume, panacandu cesti-a suntu cei mai generosi in lume; inse dice si aceea ca legile un'nei d'in 48. suntu inviolabile, ca romanii n'au dreptu candu nu recunosc legalitatea loru, ca precumu au primitu partea carei eliberéza de sclavia, trebuie se primésca si coesalalta parte, care decretéza un'niunea, ca aceea nu e loyaltate dela nationa-

litati ca chiaru acum'a silesco pe magiari se facu concesinni, candu magiarii si d'in alte parti suntu strimtoriti, ei ele aru trebui in solidaritate cu magiarii se bata pe inimiculu comunu, si dupa ce l'au invinsu se se incredia in marinimositatea generosiloru magiari; dice mai departe ca reactiunea lucreza, si ca-si cunošce ómenii sei, éca p. e. Esc. Sale Eps-copulu Siagun'a a tramisu 25.000. fl. pentru ca se impartiasca intra precotii sei, si Metropolitulu Siulutiu pentr'aceea nu i-a tramisu ca scie ca pe acesta pr'in asfelu de daruri, nu-lu vá poté abate dela aplecareca ce o are catra Uniune. (Pentru acestu complimentu credu ca nu-i vá multieni Eserlent'a S'a) *)

Eu am fostu de fatia, si ce amu scrisu amu auditu cu urechile, a fostu de fatia si deputatiunea romana d'in Ardealu, care in caletori'a s'a catra Vien'a, petrece si aci 2-3. dile, care a esitu cu anim'a mangaiéta pentru cele ce audise d'in gur'a D-lui Gojdu, Manu anca nu vorbise atunci. Pecatu ca Capitanulu supr. alu Chiórolu nu e aici in aceste momente de mare insemnitate, numai elu mai trebuié dupa Teleky si Manu, si invingerea morala éra si mai eclatanta Cas'a magnatiloru a pr'mitu adres'a reprezentantiloru nestramutata. —

Дела Поарта де фьеръ дн 10 Іunie 1861.

Къмъ стьмъ ші чеавемъ а фаче?

Ачестеа сьнтъ кіесціиіле челе май ponderоасе пентрѣ пої ромъніи дн зиса де астьзі, кіесціиі четае деадрентъ дн віаца поастрѣ національ ші політїкѣ. —

Тоатъ зиса адъче дьпъ къмъ vedemъ позъ евеніміне, іарѣ пентрѣ пої ромъніи паренісе тоатъ зиса адъче лъпте позъ, пьказърі греде, пьказърі четае зьпле пентъ дъ амарѣ ші дьрере!

Паре къ пьмаї пентрѣ пої ромъніи пь с'а зьпльтѣ дьккъ пьхарьлѣ сьфериндеї, ші атьтеа сьте де апї, дн каре соартеа не трактъ къ несъса са вітрепїе ші пекърѣаре дн патріа поастрѣ, дн ватра пьрїптеаскъ, — ка къндѣ п'арѣ фї дьккъ де ажънсѣ, пентрѣ ка сь потемѣ одатъ рьсѣла май лїверѣ, ка сь не аьлътѣ зпѣ адьпостѣ май сїгърѣ не пьмьптьлѣ скьмпеї поастре патрії, не каре стрьвзпїї пострїї пїлѣ льсарь дрентѣ моштенїре, не пьмьптьлѣ ачеста вдатѣ къ шїроє де лакръмі ші адьпатѣ аде сеорї къ атьта сьпде ромънѣ.

Націиіле ка ші індївїзії пьтїмескъ аде сеорї пентрѣ пькателе сале. Пькатълѣ пентрѣ каре сьферїмѣ пої астьзі — ші штіе Dămnezô дьккъ пьпъ къндѣ — есте ачела, „къчї сьптемѣ ромпїї, ші къчї дорїмѣ а трї ші а мзрі ші дн віторїѣ тотѣ пьмаї ка ромънї!“ Ачеста дьпсѣ есте зпѣ пькатѣ пьмаї днпїптеа ачелорѣ оаменї, не карїї дї стьпжпеште ароганца чета дешартѣ, індївїа чета неарь ші лькомїа чета шьршавѣ; іарѣ днпїптеа лї Dzeї ачелѣ пьрїптеа преа вьпѣ, а кърїї мьпъ кондъче, ші а кърїї окїї вегїазъ къ атьта днпьлепчїне престе тоате націиіле, прекъмѣ ші днпїптеа оаменїлорѣ не стьпжпїї де патїмѣ, — есте кіарѣ дїп контрѣ о вьжърте, ші дьккъ о вьжърте сплендїтѣ ші рарѣ.

Де сьте де апї вїевїмѣ ачї дн асть патріе котъпъ ші фьрѣмосѣ, — дарѣ непорочїтѣ, днпревнѣ къ сорорїле націиї маѣеара-сѣквїа ші сасѣ; непорочїреа патріеї — ші ресектїве а поастрѣ — дьпсѣ п'авенїтѣ нїчї декъмѣ де аколо, къчї еа а фостѣ шї есте локїтѣ де нїште націиїї поліглоате ші къ тотълѣ етерофене, чї а вьратѣ, къчї націиіле пь се штісърѣ днпьледе ка сорорї, вьне ка олатѣ, о непорочїре дїптрѣ челе май тарї, къ деосевїре пентрѣ о царѣ ка віата Трансїлванїе!

Тїмьлѣ дн ініма кърїа се десвоалтѣ ідеїде, ші дн сїмьлѣ кърїа крескъ ші дескрескъ націиіле, днчель дьккъ не ла ап. 1848, а протїте пентрѣ поцїлѣ европенї о ерѣ позъ, о ерѣ, чета се пьреа а фї превестїтоареа къдерї сервїїстьлѣ ші а ре'нїверї лїбертїдеї. —

Асть ерѣ мьлѣтѣ протїдетоаре, пентрѣ попорьле де сьвѣ короана Сѣ. Стефанѣ, авѣ зпѣ ресл-

*) Pentru astadata scia atat D. Manu cat si D. Misielu, ca acei bani sau datu la dreptu cerere a Esc. Sale P. Eppu. An. E. de Siaguna repetita totu mreu dela an. 1850, de si nu in mesura aceea dreptu, in care sa fostu cerutu. Deca Dloru ii atribue reactiunei, atunci nu putemu dice alta, decatú ca au tenditje malițioasa. R.

tatъ destълѣ de trїcтѣ. Челе дптьшїлате атьпчї дн Европа шї май вьртосѣ челе дн България, Бьпатѣ шї Трансїлванїа ле штїмѣ преа вїне къ тоцїї.

Ътпчї чета е дрентѣ ера тїмьлѣ чель май вїевенїтѣ, ка асте націиї, чета аѣ о патріе котъпъ, де каре ле леагъ атьтеа моньмінте історїче, сь вїе ла конвїкціїне, къ вїеле котъпѣ аьлѣ патріеї депїнде дела вьпа шї фьрдаска лорѣ конкордіе. Дьрере дьпсѣ, къ тогмаї конкордіа, асть зьдїдѣ, дн мьпа къреїа зече фєрїчїреа поцїлорѣ лїпсї днтрѣ націиїле сорорї.

Къ тоате асте, ромънїї се еманчїпарѣ, іовьдїа чета греа се рьдїкѣ де не вьтерїї лорѣ, къпьтарѣ о лїбертате індївїдъалѣ, дарѣ чета фолосѣ! къчї ле лїпсї лїбертатеа політїкѣ шї національ, къчї лїмба лорѣ фьсе переспектатѣ, шї еї рестрїпшї ашї кълта фєрїчїреа, шї а лькра дн интересълѣ патріеї пьмаї дн лїмба маѣеарѣ. Сьфлетълѣ зпїї націиїї есте лїмба, ш'апой чета фолосѣ есте зпїї націиїї де арѣ довьндї льмеа тоатѣ, дакъшї ва пїерде лїмба? чета ва да о націїне скїмьѣ пентрѣ лїмба са? Націїнеа ромънѣ прїп вьтаре, дн локѣ сь се фїе вькзратѣ де лїбертатеа къштїгатѣ, май мьлѣтѣ се днтрїстѣ шї атьрж. Апой націиїлорѣ славіче, дьккъ пь ле зьмьлѣ май вїне.

Е де прїсосѣ а май дншїра челе дїп ап. 1848—49, реслътатълѣ счелорѣ ачелора дьлѣ штїмѣ, дн сїмьдїрѣмѣ преа дьреросѣ къ тоцїї.

Де атьпчї шї пьпъ азї, дн ачелѣ інтервалѣ май вїне де зпѣ деченїѣ, дн каре вїеле шї рьлѣ, сьферїнцеле шї грєвѣдїле ажънсєрѣ де о потрївѣ не тоцїї фїї патрії, аї фї днвьдатѣ дїп пьданїа лорѣ протїре а се шті стїма не вїїторѣ зпїї пре алдї, аї фї крєзътѣ къ націиїле ворѣ фї девенїтѣ ла матърїтатеа де а днпьледе, къ орї чета дїскордіе днтрѣ дьпселе, шї орї чета пофѣ шї несакѣ де а сьпрєматїса зпа пре алта, пь поате авеа алтѣ реслътатѣ, декътѣ непорочїреа котъпъ а патріеї, шї ресектїве а патріоїлорѣ, къ фолосьлѣ стрїпїлорѣ; аї фї крєзътѣ къ прөведїнца арѣ фї дестїнатѣ аьште ачестї 12 апї дїп зрѣмѣ пентрѣ де а адьпа днтр'зпѣ околѣ котъпѣ не тоате націиїле де сьвѣ короана Сѣ. Стефанѣ. Есперїнца де тоате зїзеле дьпсѣ не дьдѣ шї не дѣ дьккъ пьпъ азї доведї къ тотълѣ дїп контрѣ.

Ва фї апроапе зп ап де зїле, декъндѣ се дьдѣ дн Кьлжїї чель дїптьлѣ сїгналѣ де о днпьчївїре фьрдаскъ а маїарїлорѣ къ ромънїї, къндѣ къ окасїнеа амергьреї де каї фамосьлѣ артїстѣ вїолїстѣ — Решенуї, штїз зпї къ аркълѣ сєї чель фєртекьторїѣ дн Сала теагьрлї де аколо інїміле маѣеарїлорѣ къ але ромънїлорѣ, пентрѣ ка не вїїторїѣ стїмьндѣсе дн речїпрочїтате зпїї не алдї, сь дорєаскъ шї се воїаскъ зпа „лїбертатеа шї фєрїчїреа патріеї.“

Сь рьдїкарѣ апой къ ачета окасїїне, май мьлте тоасте де днфьрдїре, шї есєпльлѣ Кьлженїлорѣ пь рьшасѣ не репєдїтѣ не ічї, не колеа днтрѣ ромънїї шї вьгьрї дн май мьлте пьрдї але патріеї.

Днї пьпдеа ініма де вькзрїе, шї фїеште карє патріотѣ се 'нтрева 'н сїне: „Чета есте май вьпѣ, орї май фьрѣмосѣ, декътѣ а трїї фьрації днпревнѣ?“

Де атьпчї шї пьпъ азї трекърѣ мьлте зїле, къвжптьлѣ „фьрдїетате“ дьлѣ четїрѣмѣ шї азїрѣмѣ — май де мьлте орї доарѣ ка орї къндѣ, шї тотъшї vedemъ дьккъ о рьчєалѣ, о недькредере, шї ачеста тьрїндѣсе дїп зї дн зї днтрѣ націиїле колькъїтоаре; къчї чета май фїервїндї прөмьлгьторї аї фьрдїетгьдеї — пь се преа потѣ деспьрдї де гьстьл де а предомпї; ш'апой предомпїреа пь дькпєне, пь поате дькпєнеа къ фьрдїетатеа, дрєптатеа шї егалїтатеа

Декърѣреа трєвїлорѣ дїп зрѣмѣ, къ окасїїнеа рєстасрацїїнеї комїтателорѣ, не сервї де есєпль преа дьрєроасе, къ о асєтєнеа фьрдїетате пентрѣ пої ромънїї е таре амарѣ. Дьптеле чета ле рьдїкарѣ фьрації маѣеарї прїп комїтате — май алесѣ дн контра лїмьеї поастре, не мьхпї преа таре, къчї чета май мьлѣтѣ, ашпїоїадїї маѣеарї пь вреаѣ а не ресектїа нїчї макар атьта лїмба, кътѣ гьвернълѣ де май пїаїте, іеї пь вреаѣ нїчї атьта ка не сьпїчї ромънїшї сь ресолвєзе ромънїшїте; прїп вьтаре дн ресектълѣ лїмьеї, ка сь тьчетѣ де чєлєлалте, амѣ девенїтѣ дїптр'зпѣ абсольтїстѣ дн чєлєлалтѣ.

Фьрації маѣеарї не мьпгьє къ діета,*) шї къ аколо се ворѣ комїлана шї дндрєпта тоате трєвїле

*) Іарѣ Domni Casї къ терїторїс.